

ROCZNE SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY ZA ROK 2025 I REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE WARLUBIE NA LATA 2023-2025

Wprowadzenie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warlubiu realizuje zadania wymienione w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Na gminy nałożono szereg zadań mających na celu rozwój działań na rzecz rodziny poprzez wzmocnienie jej roli i funkcji oraz zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych, a także przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej. Ta wieloaspektowa praca z rodziną naturalną ma służyć ochronie odpowiedniego poziomu życia oraz ograniczyć umieszczanie dzieci w rodzinach zastępczych lub w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r., poz. 49).

Zadania własne gminy - art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r., poz. 49, z późn. zm.).

1) Opracowanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny –

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Warlubie na lata 2023-2025 został ustanowiony Uchwałą Nr XLIX/388/2023 Rady Gminy Warlubie z dnia 30 marca 2023r. Jego koordynowanie i monitorowanie powierzono Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Warlubiu. Stworzony system pomocy zakłada, że wsparcie skierowane będzie do całej rodziny, a nie wyłącznie do poszczególnych jej członków. Tylko taki rodzaj pomocy doprowadzić może bowiem do trwałych zmian w rodzinie i przeciwdziałania wyuczonej bezradności. Wsparcie rodziny ma służyć odbudowie i podtrzymywaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych. Podstawą rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowie prawidłowych relacji w rodzinie. Pomoc rodzinie powinna być w miarę wczesna i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest stworzenie jej odpowiednich warunków rozwoju przy wykorzystaniu jej własnych możliwości i zasobów, a nie wyręczenie w pełnieniu podstawowych funkcji.

2) Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny -

Asystenci rodziny w 2025 roku uczestniczyli w szkoleniach: „Przeciwdziałanie przemocy domowej - interwencja, pomoc, profilaktyka”. „Przemoc domowa – procedura NK”

3) Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:

a) *zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa.*

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warlubiu zatrudnia dwóch asystentów rodziny na podstawie umowy o pracę w systemie zadaniowym w wymiarze ½ etatu. W roku 2025r. objętych wsparciem asystenta rodziny było **14 rodzin** przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w tym aż **6 rodzin** zostało zobowiązanych przez sąd do

współpracy z asystentem rodziny. W roku 2025 asystenci rodziny zakończyli współpracę z **1 rodziną** z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania.

Asystentura rodziny pełni ważną rolę w systemie wspierania rodziny. Niezależnie od pracowników socjalnych, asystent rodziny zajmuje się wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Elastyczny i nienormowany czas pracy asystenta służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny. Przepisy Kodeksu Rodzinnego i opiekuńczego stanowią, iż Sąd może zobowiązać rodziców biologicznych, jak i samego małoletniego do określonego postępowania, w szczególności do pracy z asystentem rodziny bądź realizowania innych form pracy z rodziną. Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego. Asystent rodziny kierowany jest do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Potrzeba odejmowanych przez niego działań pomocowych ustanie wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Rola asystenta rodziny ma istotne znaczenie już na etapie profilaktyki. Jego zadaniem jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Działania asystenta polegają na aktywnym wspieraniu rodziny, w której mają miejsce problemy trudne do pokonania przez tę rodzinę. Praca asystenta rodziny ma charakter kompleksowy. W pierwszej kolejności osoba pełniącą tę funkcję dba o rozwiązanie podstawowych problemów socjalnych rodzin – mieszkaniowych, materialnych, zdrowotnych czy prawnych. Ponadto pomaga również w rozwiązaniu problemów podopiecznych (emocjonalnych, rodzinnych, problemów w grupie rówieśniczej) i w razie potrzeby kieruje ich na odpowiednią terapię. Asystent rodziny wspiera również swoich podopiecznych w podejmowaniu aktywności społecznej. Do jego zadań należy też motywowanie podopiecznych do podnoszenia kwalifikacji zawodowych lub kontynuowania nauki, pomoc w wyborze odpowiedniej szkoły lub kursów zawodowych, przełamywaniu kompleksów i ewentualnych kryzysów wynikających z trudności i niepowodzeń w nauce. Asystent rodziny zachęca bezrobotnych do podjęcia pracy i wspiera ich w pierwszych miesiącach zatrudnienia. Intensywna praca asystenta z rodziną jest realizowana również w przypadku czasowego umieszczenia przez Sąd dziecka poza rodziną. Wówczas zadaniem asystenta staje się nie tylko praca z biologicznymi rodzicami dzieci w miejscu zamieszkania, ale również współpraca z rodziną zastępczą lub koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, odpowiedzialnym za dziecko umieszczone w instytucji sprawującej pieczę zastępczą, będącej w gestii powiatu, oraz z sądem. Powinien on aktywnie uczestniczyć we wszystkich działaniach zmierzających do powrotu dziecka do rodziny.

W 2025 roku asystenci rodziny:

- opracowywali i uaktualniali plany pracy z rodziną (opracowanie i realizacja we współpracy z jej członkami oraz w konsultacji z pracownikami socjalnymi),
- udzielali pomocy oraz uczyli członków rodziny konstruktywnego i właściwego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- udzielali pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów socjalnych oraz wychowawczych z dziećmi,
- prowadzili indywidualne konsultacje wychowawcze dla rodziców i dzieci,
- sporządzali opinie, sprawozdania na temat rodziny na żądanie Sądu,
- współpracowali z zespołem interdyscyplinarnym lub grupami diagnostyczno-pomocowymi, o których mowa w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej,

- współpracowali z kuratorami rodzinnymi.

W rodzinach, gdzie była realizowana praca i udzielane wsparcie, asystenci rodziny pomagali i towarzyszyli między innymi w:

- przygotowaniu i złożeniu pism urzędowych w określonych instytucjach,
- nawiązywaniu kontaktów z pracownikami innych instytucji społecznych, poradni specjalistycznych czy organizacji pozarządowych,
- zwiększaniu motywacji klientów do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, kontynuowania nauki czy poszukiwania pracy,
- zwiększeniu motywacji do podjęcia terapii uzależnień, terapii rodzinnej czy regularnego przyjmowania zalecanych leków,
- organizowaniu wsparcia materialnego,
- rozwiązywaniu codziennych trudności poprzez zwiększenie kompetencji w zakresie
- prowadzeniu gospodarstwa domowego i załatwiania spraw urzędowych, gospodarowania czasem,
- poprawie relacji wewnątrzrodzinnych,
- podnoszeniu umiejętności opiekuńczo - wychowawczych oraz budowaniu autorytetu rodziców,
- podniesieniu poziomu higieny członków rodziny oraz estetyki wyglądu mieszkania,
- wzroście umiejętności gospodarowania budżetem domowym,
- odbudowaniu zdrowych postaw psychospołecznych.

Wydatki związane z zatrudnieniem asystentów rodziny przedstawiają się następująco:

<i>Wydatki i źródło pochodzenia</i>	<i>Kwota w zł</i>
Wynagrodzenie ogółem w rozdziale 85504 – Rodzina, wspieranie rodziny	113 540,73
Finansowanie z budżety państwa (dodatek motywacyjny)	20 822,58
Finansowanie w ramach „Rządowego programu Asystent rodziny w 2025r.”	21 752,95
Finansowanie ze środków własnych GOPS	70 965,20

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warlubiu realizuje specjalistyczne wsparcie psychologiczne w ramach działań prowadzonych przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warlubiu. Adresatami tych działań są także rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym i borykające się z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, które korzystają z indywidualnych porad psychologa. Ponadto Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Świeciu, który oferuje bezpłatną pomoc psychologa, prawnika.

b) Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających

Rodziny wspierające stanowią instrument mający na celu wsparcie rodziców biologicznych w sprawowaniu opieki i wychowaniu dzieci. Gmina może spróbować zaktywizować lokalne otoczenie rodziny w celu udzielenia pomocy rodzinie. Problemy opiekuńczo-wychowawcze mogą wynikać z braku odpowiednich wzorców w rodzinach, z których pochodzą rodzice dziecka. Dzięki współpracy z rodziną wspierającą w rodzinie wspieranej takie pozytywne wzorce funkcjonowania rodziny można zaszczerpić. Pomoc rodziny wspierającej może dotyczyć różnych aspektów życia takich jak: organizowanie czasu wolnego dzieciom, wypracowanie nawyku wspólnego spędzania czasu przez członków rodziny, pomoc w nauce, wskazówki dotyczące wychowania dzieci, ale również takich wydawałoby się oczywistych dla rodzin spraw, jak nauka gotowania, sprzątanina, utrzymania higieny osobistej czy racjonalnego prowadzenia budżetu domowego. Rodzina wspierająca powinna współpracować z asystentem rodziny. Pełnienie roli rodziny wspierającej jest nieodpłatne. Niemniej gmina ma obowiązek zawrzeć umowę z rodziną, w której zostaną zdefiniowane koszty, które podlegają zwrotowi.

W 2024 r. w ramach tego zadania na terenie Gminy Warlubie nie szkolono rodzin wspierających i nie podpisano ani jednej umowy.

c) Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci

W strukturze Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Warlubiu działa świetlica środowiskowa w Wielkim Komorsku, do której uczęszczało około 20 dzieci.. Ponadto na terenie gminy Warlubie, Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki prowadził zajęcia sportowe, plastyczne, manualne, kółka zainteresowań, jak np. modelarskie, fotograficzne, czy gry w szachy dla dzieci. Dodatkowo przy trzech szkołach podstawowych na terenie gminy Warlubie działają również świetlice dla dzieci.

4) Finansowanie:

a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny w 2025r.

Podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez asystentów rodziny stanowi istotny element realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny, wpływający bezpośrednio na jakość i skuteczność udzielanego wsparcia.

Asystenci rodziny, pracując bezpośrednio z rodzinami przeżywającymi trudności opiekuńczo-wychowawcze, zobowiązani są do stałego rozwijania swoich kompetencji zawodowych. W analizowanym okresie podnoszenie kwalifikacji odbywało się poprzez udział w szkoleniach, kursach, warsztatach oraz konferencjach tematycznych, obejmujących m.in. zagadnienia pracy z rodziną dysfunkcyjną, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, uzależnień, komunikacji interpersonalnej czy metod pracy socjalnej.

Systematyczne doskonalenie zawodowe umożliwiało asystentom:

- skuteczniejsze diagnozowanie problemów rodzin,
- dobór adekwatnych form wsparcia,
- budowanie właściwych relacji z rodzinami,
- zwiększenie efektywności podejmowanych działań pomocowych,
- lepszą współpracę z innymi instytucjami zaangażowanymi w pomoc rodzinie.

Podnoszenie kwalifikacji zawodowych przyczyniało się również do większej elastyczności w reagowaniu na zmieniające się potrzeby rodzin oraz pojawiające się nowe problemy społeczne. Dzięki temu wsparcie udzielane przez asystentów było bardziej kompleksowe i dostosowane do indywidualnej sytuacji rodzin.

W konsekwencji inwestowanie w rozwój zawodowy asystentów rodziny należy uznać za działanie kluczowe, które wzmacnia efektywność całego systemu wspierania rodziny i przyczynia się do osiągnięcia celów programu.

W 2025 roku asystenci rodziny systematycznie podnosili swoje kwalifikacje zawodowe, korzystając przede wszystkim z bezpłatnych form doskonalenia, takich jak webinary oraz szkolenia dostępne w formule online. Dodatkowo uczestniczyli oni w szkoleniach organizowanych dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego, co umożliwiło poszerzenie wiedzy i kompetencji w zakresie pracy z rodziną, w szczególności w obszarze przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej.

Istotnym aspektem realizacji działań w tym zakresie był fakt, iż wszystkie formy podnoszenia kwalifikacji odbywały się bez ponoszenia dodatkowych kosztów przez jednostkę. Pozwoliło to na efektywne wykorzystanie dostępnych zasobów, przy jednoczesnym zapewnieniu ciągłości rozwoju zawodowego asystentów rodziny.

Tego rodzaju podejście potwierdza racjonalne i gospodarne zarządzanie środkami publicznymi, a jednocześnie przyczynia się do utrzymania wysokiego poziomu świadczonego wsparcia dla rodzin objętych programem.

b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy, ponoszonych przez rodziny wspierające

W 2025r. gmina nie poniosła żadnych kosztów związanych z udzieleniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust.2 ustawy, ponoszonych przez rodziny wspierające z uwagi na brak takich rodzin.

5) Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym

Zgodnie z art. 191 ust. 9 i 10 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej współfinansuje pobyt tego dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym w wysokości:

- a) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- b) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- c) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Zgodnie z powyższymi założeniami w 2025 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warlubiu współfinansował pobyt **17 dzieci** umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie od stycznia do grudnia 2025r. na łączną kwotę: **332 200,93 zł**

Dane dotyczące poniesionych i planowanych wydatków Gminy Warlubie za pobyt dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Poniesione wydatki Gminy Warlubie w 2025 r.

- Gmina Warlubie za pobyt dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i wynagrodzenia rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu świeckiego

wydatkowała kwotę – **222 406,89 zł** (w roku 2024 była to kwota **207 856,68 zł**; wzrost o **14 550,51 zł**)

- Gmina Warlubie za pobyt dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu świeckiego wydatkowała kwotę – **109 794,04 zł** (w roku 2024 była to kwota **181 157,74 zł**; spadek wydatków o **71 363,70 zł** z uwagi na opuszczenie placówki opiekuńczo-wychowawczej w trakcie roku 2025 dzieci)

Planowane wydatki Gminy Warlubie na 2026 r.

- Gmina Warlubie za pobyt dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych zawodowych i spokrewnionych planuje wydatkować kwotę – ok. **240 000,00 zł**
- Gmina Warlubie za pobyt dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu świeckiego planuje wydatkować kwotę – ok. **160 000,00 zł**

6) Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie

W 2025 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warlubiu sporządził dwa sprawozdania rzeczowo – finansowe za okres 01.01.-30.06.2025r. oraz za okres 01.07.-31.12.2025r. i przekazał je do Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej.

7) Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy

Pracownicy socjalni GOPS w Warlubiu we współpracy z asystentami rodziny na bieżąco monitorują sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. W tym zakresie współpracują także z pedagogami szkolnymi, pracownikami służby zdrowia, policją, kuratorami sądowymi i przedstawicielami innych instytucji, którzy mają kontakt z rodziną. Po zakończeniu pracy asystenta z rodziną prowadzony jest monitoring przez okres 3 miesięcy.

POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ W 2026 ROKU.

- 1) Zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych zatrudnieniem asystentów rodziny (wynagrodzenie, środki ochrony, podróże służbowe, szkolenia, itp.) – około **137 037,00 zł**
- 2) Pozyskiwanie osób do pełnienia funkcji rodziny wspierającej – **5 000,00 zł** (brak zabezpieczenia środków finansowych na realizację tego zadania)
- 3) Zabezpieczenie środków finansowych na realizację umów zawartych z rodzinami wspierającymi, które udzielają wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych – **2 000,00 zł**.
- 4) Zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z opieką i wychowaniem dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej – **240 000,00 zł** i placówce opiekuńczo – wychowawczej – **160 000,00 zł**.
- 5) Zabezpieczenie środków finansowych na dalsze finansowanie poradnictwa psychologicznego – **20 000,00 zł**.
- 6) Rozwój placówek wsparcia dziennego, świetlic – **100 000 zł**
- 7) Podnoszenie kwalifikacji pracowników socjalnych i asystentów rodziny – **1 200,00 zł**

PODSUMOWANIE

Realizatorzy i partnerzy Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Warlubie na lata 2023–2025 konsekwentnie podejmowali działania ukierunkowane na poprawę sytuacji dzieci i rodzin, dostosowując formy wsparcia do zdiagnozowanych potrzeb środowiska lokalnego. Ich zaangażowanie obejmowało zarówno działania profilaktyczne, jak i interwencyjne, mające na celu wzmacnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzin.

W ramach realizacji programu szczególny nacisk położono na budowanie poczucia bezpieczeństwa w rodzinach, przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego oraz ograniczanie występowania patologii społecznych. Podejmowane inicjatywy przyczyniły się do minimalizowania negatywnych zachowań, w tym problemów wychowawczych, uzależnień czy przemocy w rodzinie.

Istotnym elementem działań była również współpraca międzyinstytucjonalna, która pozwoliła na skuteczniejsze rozpoznawanie problemów oraz szybsze reagowanie na sytuacje kryzysowe. Dzięki zaangażowaniu różnych podmiotów możliwe było stworzenie spójnego i efektywnego systemu wsparcia, obejmującego pomoc społeczną, edukację, ochronę zdrowia oraz działania profilaktyczne.

Podejmowane działania przyczyniły się do podniesienia kompetencji wychowawczych rodziców, zwiększenia dostępności do specjalistycznej pomocy oraz poprawy funkcjonowania rodzin w środowisku lokalnym. W rezultacie realizacja programu wpłynęła pozytywnie na wzmocnienie rodzin, poprawę warunków rozwoju dzieci oraz budowanie bardziej zintegrowanej i wspierającej społeczności lokalnej.

**Załącznik nr 1 DO SPRAWOZDANIA
Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU
WSPIERANIA RODZINY ZA ROK 2025
I REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU
WSPIERANIA RODZINY W GMINIE
WARLUBIE NA LATA 2023-2025**

Raport z ewaluacji i monitoringu programu

Tabela nr 1.

Wyszczególnienie	2022	2023	2024	2025
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	216	217	213	217
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	396	357	321	319
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	34	38	33	31
Liczba dzieci zamieszkujących w Gminie Warlubie 0 - 17 lat	1271	1234	1172	1133
Liczba osób bezrobotnych – zarejestrowanych w Urzędzie Pracy	179	199	208	204

Przyczyny i nasilenie trudnych sytuacji życiowych rodzin, określa tabela nr 2.

Tabela nr 2.

Występujący problem	Liczba rodzin			
	2022	2023	2024	2025
Ubóstwo	81	81	98	107
Bezrobocie	57	59	58	59
Długotrwała lub ciężka choroba	24	75	30	39
Niepełnosprawność	62	59	50	64
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych – rodzina niepełna	16	19	18	15
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych – rodzina wielodzietna	12	11	7	9
Alkoholizm/ problem alkoholowy	1	1	1	1
Narkomania	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	2	3	1
Zdarzenia losowe	2	3	3	4

Analiza sytuacji rodzin i uwarunkowań społecznych

Dane zawarte w tabeli nr 1 wskazują na względną stabilność liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej w analizowanym okresie. W latach 2022–2025 liczba ta utrzymywała się na zbliżonym poziomie (od 213 do 217 rodzin), co może świadczyć o stałym zapotrzebowaniu na wsparcie instytucjonalne, a jednocześnie o skuteczności działań zapobiegających znacznemu pogorszeniu sytuacji społecznej mieszkańców.

Jednocześnie zauważalny jest systematyczny spadek liczby rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych (z 396 w 2022 r. do 319 w 2025 r.), co może wynikać zarówno ze zmian demograficznych, jak i poprawy sytuacji dochodowej części rodzin. Potwierdzeniem zmian demograficznych jest wyraźny spadek liczby dzieci w wieku 0–17 lat (z 1271 do 1133), co wskazuje na zmniejszającą się populację najmłodszych mieszkańców gminy.

Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego wykazuje niewielkie wahania, jednak w 2025 roku obserwowany jest jej spadek (31 rodzin), co może świadczyć o poprawie osiągalności alimentów lub zmianie sytuacji rodzin.

Niepokojącym zjawiskiem jest wzrost liczby osób bezrobotnych – z 179 w 2022 roku do 204 w 2025 roku (z najwyższym poziomem w 2024 roku – 208 osób). Wzrost bezrobocia może bezpośrednio wpływać na pogorszenie sytuacji materialnej rodzin oraz zwiększać ryzyko występowania problemów opiekuńczo-wychowawczych.

Analiza przyczyn trudnych sytuacji życiowych

Dane z tabeli nr 2 wskazują, że głównym problemem dotyczącym rodziny w gminie pozostaje ubóstwo, którego skala systematycznie rośnie (z 81 rodzin w 2022 r. do 107 w 2025 r.). Trend ten może być powiązany ze wzrostem kosztów życia oraz sytuacją na rynku pracy.

Bezrobocie jako przyczyna trudnej sytuacji utrzymuje się na stabilnym poziomie (ok. 57–59 rodzin rocznie), co sugeruje jego trwały charakter i konieczność kontynuowania działań aktywizujących.

Zwraca uwagę znaczne zróżnicowanie liczby rodzin dotkniętych długotrwałą lub ciężką chorobą – szczególnie wysoki poziom w 2023 roku (75 rodzin), po którym nastąpił spadek i ponowny wzrost w kolejnych latach. Może to świadczyć o zmieniających się potrzebach zdrowotnych mieszkańców oraz konieczności elastycznego dostosowywania wsparcia.

W przypadku niepełnosprawności widoczne są wahania, jednak w 2025 roku liczba rodzin dotkniętych tym problemem wzrasta do 64, co wskazuje na rosnące znaczenie działań wspierających tę grupę.

Pozytywnym zjawiskiem jest spadek liczby rodzin wykazujących bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, zarówno wśród rodzin niepełnych, jak i wielodzietnych. Może to świadczyć o skuteczności działań asystentów rodziny oraz pracy socjalnej.

Problemy takie jak alkoholizm, narkomania czy trudności po opuszczeniu zakładu karnego występują marginalnie, jednak ich obecność wskazuje na konieczność utrzymania działań profilaktycznych i wsparcia specjalistycznego.

Wnioski w kontekście realizacji programu

Analiza danych wskazuje, że realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny przynosi wymierne efekty, szczególnie w obszarze wzmocnienia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodzin oraz ograniczania bezradności wychowawczej. Stabilizacja liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej może świadczyć o skuteczności podejmowanych działań wspierających.

Jednocześnie rosnąca skala ubóstwa oraz utrzymujące się bezrobocie wskazują na potrzebę dalszego rozwijania działań w zakresie aktywizacji zawodowej, wsparcia dochodowego oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Zmniejszająca się liczba dzieci w gminie stanowi istotne wyzwanie demograficzne, które w dłuższej perspektywie może wpływać na planowanie usług społecznych i edukacyjnych.

Podsumowując, realizacja programu jest adekwatna do zidentyfikowanych potrzeb, jednak wymaga kontynuacji oraz wzmocnienia działań w obszarach związanych z ubóstwem, rynkiem pracy oraz wsparciem rodzin z problemami zdrowotnymi i niepełnosprawnością.

**Kierownik Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej**

Justyna Kamińska